

Socialdepartementet

Barnombudsmannen
Box 22106
104 22 Stockholm

Uppdrag att utforma och sprida information till barn och unga om socialtjänsten och dess verksamhet

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utforma och sprida information anpassad till barn, unga och föräldrar som tydliggör vad socialtjänsten ska erbjuda barn och unga i behov av stöd eller skydd. I uppdraget ingår även att på lokal nivå underlätta för och stimulera kommunerna till att utveckla och tillgängliggöra sin information för barn och unga. Barnombudsmannen ska bistå Socialstyrelsen vid genomförandet av uppdraget genom att ansvara för att barn och unga involveras i uppdraget.

Socialstyrelsen får för uppdragets genomförande använda högst 2 000 000 kronor under 2013. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 4 Utvecklingsmedel.

Barnombudsmannen får för sin del av uppdragets genomförande använda högst 2 000 000 kronor under 2013. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 4 Utvecklingsmedel. De medel som får användas av Barnombudsmannen utbetalas engångsvis mot rekvisition av Socialstyrelsen senast den 1 december 2013. Medel som inte har förbrukats ska återbetalas till Socialstyrelsen senast den 31 mars 2014. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Socialstyrelsen. Vid rekvisition, ekonomisk redovisning och återbetalning ska hänvisning göras till det diarie-nummer som detta beslut har.

Socialstyrelsen ska redovisa en förstudie till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 februari 2014. Socialstyrelsen ska slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast

den 1 december 2015. Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

I propositionen Stärkt stöd och skydd för barn och unga (prop. 2012/13:10) lyfter regeringen fram behovet av en pedagogisk presentation av bestämmelserna i socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Enligt regeringen bör informationen vara lättillgänglig för barn, unga och föräldrar samt alla andra som kommer i kontakt med bestämmelserna. Vidare borde informationen utformas på ett sätt som möjliggör en lansering på nätet.

I propositionen framförde regeringen även att föräldrar, barn, intresseorganisationer och andra som kommer i kontakt med socialtjänsten har ett självklart intresse av att kunna ta del av de bestämmelser som reglerar socialtjänstens arbete med barn och unga i behov av stöd eller skydd. De som berörs av lagstiftningen måste också kunna förstå vilka rättigheter och skyldigheter han eller hon har för att kunna ta tillvara sina rättigheter och kunna påverka sin situation.

Av propositionen framgår vidare att barn och unga kan behöva hjälp att komma i kontakt med socialtjänsten på lokal nivå. Bakgrunden är årliga rapporter från Barnombudsmannen om att barn har svårt att hitta fram till socialtjänsten. Det är därför angeläget att barn och unga får kännedom om socialtjänsten i sin kommun och hur de kommer i kontakt med dess verksamhet.

Regeringen avser att avsätta medel för åren 2014 och 2015 till Socialstyrelsen och Barnombudsmannen för genomförandet av uppdraget. Medlen utbetalas under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

Närmare om uppdraget

Uppdraget ska genomföras i fyra delar. Arbetet ska inledas med en förstudie. Den andra delen ska bestå i att ta fram och sprida informationen. Den tredje delen ska syfta till att underlätta och stimulera kommunerna att utveckla sin information om socialtjänsten och på så sätt göra socialtjänsten känd och lättillgänglig för barn och unga på lokal nivå. En sammanhållen utvärdering av hela satsningen ska också genomföras.

Arbetet ska inledas med en förstudie. Förstudien ska innehålla förslag till utformning- och innehåll av information som ska rikta sig till barn och unga samt föräldrar. Vidare ska förstudien innehålla en definition av målgruppen, en behovsanalys, en nulägesbeskrivning, en kostnadsberäkning

samt en bedömning av om informationen ska tillgängliggöras på en egen webbsida eller på en webbsida där även annan information till allmänheten finns, som t.ex. 1177.se. Det är angeläget att barn, unga och föräldrar är delaktiga i framtagandet av förstudien. Förstudien ska även innehålla en kostnadsberäkning för åren 2014 och 2015.

Den information som ska tas fram och spridas ska bestå av målgruppsanpassad faktabaserad kunskap och information om socialtjänstens uppdrag, socialtjänstlagen och LVU. Informationen bör bland annat tillgängliggöras på en nationell webbsida. Även andra kompletterande sätt att informera på bör övervägas. Information om uppdraget ska ske löpande till kommuner samt till barn, unga och föräldrar.

Socialstyrelsen ska inom ramen för uppdraget även stimulera kommunerna att göra sin socialtjänst tydlig, synlig samt lättillgänglig för barn och unga på lokal nivå. Det är viktigt att inte begränsa denna del till barn och unga som redan i dag får insatser från eller har kännedom om socialtjänsten. Därför ska en särskild satsning göras för att underlätta och stimulera socialtjänsten att göra sig synlig, känd och lättillgänglig för barn och unga i allmänhet. Det kan innebära att utveckla webbsidor som riktar sig till barn och unga men andra sätt bör även övervägas. Lämpliga samarbetspartners bör involveras i det kommunala arbetet som exempelvis skola, förskola och hälso- och sjukvården. Sveriges kommuner och landsting bör även vara en viktig samrådspartner i denna del. Vidare bör de idéburna organisationernas kunskap och erfarenheter tas till vara. Förslag på åtgärder för att stimulera utvecklingen på lokal nivå ska lämnas i samband med förstudien.

En utvärdering ska göras av hela uppdraget. Av utvärderingen ska framgå om socialtjänstens synlighet och tillgänglighet för barn och unga har ökat bland annat på lokal nivå. Det är angeläget att barn och unga är delaktiga i utvärderingen. Nulägesbeskrivningen som görs i samband med förstudien kan användas vid uppdragets slut.

För närvarande pågår ett arbete med utveckling av relevant och kvalitets-säkrad information till invånarna om socialtjänsten på rådgivningstjänsten 1177.se som finns på webben. Detta görs inom ramen för regeringens överenskommelse med Sveriges kommuner och landsting om stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten (dnr S2012/8764/FST). Sveriges kommuner och landsting arbetar med en förstudie om detta som ska redovisas senast den 31 oktober 2013. Det är angeläget att Socialstyrelsen beaktar denna förstudie och samråder med Sveriges kommuner och landsting i syfte att komma fram till en lösning som fungerar väl såväl ur invånarnas och huvudmännens perspektiv, som ur ett tekniskt perspektiv. Utöver detta ska Socialstyrelsen även beakta andra relevanta uppdrag och aktiviteter på området.

Socialstyrelsen och Barnombudsmannen ska tillsammans tillsätta en projektorganisation för uppdragets genomförande. Socialstyrelsen ska ha det övergripande huvudansvaret för projektledning under hela uppdraget. Barnombudsmannen ska utifrån sina erfarenheter av kontakter med barn ha ansvaret för att involvera barn och unga i största möjliga utsträckning i samtliga delar av uppdraget. Exempelvis kan det handla om produktion och kvalitetsgranskning av texter som vänder sig till barn och unga.

Vid genomförandet av uppdraget ska Socialstyrelsen samråda med barn och unga, föräldrar, relevanta myndigheter och idéorganisationer. Socialstyrelsen och Barnombudsmannen ska även regelbundet samråda med Regeringskansliet (Socialdepartementet) under genomförandet av uppdraget.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Cecilia Sköld Kordelius

Likalydande till
Socialstyrelsen

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/UC
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/EK
Regeringskansliets internrevision
Socialutskottet
Statens institutionsstyrelse
Sveriges kommuner och landsting
Statens Skolverk
Ungdomsstyrelsen